

Već 19. godinu zajedno, Filozofski fakultet u Novom Sadu domaćin je Međunarodne letnje škole srpskog jezika, koju ove godine pohađa čak 45 polaznika iz 22 zemlje. Očekivano, kao što po logici stvari i jeste, školu srpskog jezika za strance najčešće pohađaju studenti i postdiplomci sa slavistike, balkanskih studija i srodnih odelaka. Međutim, na ovom mestu, svake godine se nađu i oni drugi, ne tako tipični polaznici, koji svojom pričom unesu neki nov optimizam i radost u shvatanje nas samih, našeg jezika i kulture, ali i nas u kontekst drugih nacija. Polaznici iz Južne Koreje, SAD, Velike Britanije, Indije, Kine...

– Već gotovo po pravilu, najviše polaznika imamo iz zemalja iz regiona i Evrope, ali svake godine imamo i polaznike iz drugih krajeva sveta, od SAD do Japana. Među njima je uvek najviše studenata, postdiplomaca, doktoranada ili postdoktoranada, koji se na različite načine bave srpskim jezikom ili tim je on neopohodan kako bi bolje proučili oblast koja ih interesuje. Međutim, svake godine imamo i polaznike koji dolaze jer jednostavno žele da nauče srpski jezik i upoznaju se s našom kulturom i običajima. A tu pravila nema. Njihovi motivi i priče su vrlo posebne i uvek drugačije – objašnjava prof. dr Dušanka Zvečić Dušanović, koordinatorka Letnje škole.

Martin Štajner, penzionisani inženjer iz Nemačke, i Bert Ajnmal, psihijatar iz Švajcarske, pravi su primer takvih „netipičnih“ polaznika Letnje škole srpskog jezika. Obojicu u zavidnim godinama, ostvareni i potvrđeni u svojim karijerama, upravo u svom zreлом dobu uhvatili su se novog izazova i učenja srpskog jezika – po svim lingvističkim ocenama, nimalo jednostavnog jezika.

– Tokom studija, a studirao sam psihijatriju na Medicinskoj fakultetu, učio sam starogrčki, koji je veruje mi, što poznavao jezik vrlo dobro znaju, vrlo težak. Čak teži od latinskog. I evo mogu vam reći da je srpski isto toliko težak i komplikovan kao i starogrčki – kaže za „Novosadski reporter“ Martin Štajner, jedan od polaznika Letnje škole srpskog jezika.

POLIGLOTE NAJBOLJE RAZUMEJU. Martin Štajner već vrlo dobro govori srpski, koji, kako kaže, uči već dve godine. Njegovo znanje je, kao i kod većine polaznika, mahom pasivno. Njemu i ostalim polaznicima

Na Filozofskom fakultetu otvorena 19. Međunarodna letnja škola srpskog jezika, kulture i istorije

Novi Sad ujedino Japance, Induse, Kineze, Amerikance

Studenti, doktorandi, avanturisti, ostvareni profesionalci, deca iz mešovitim brakova i mnogi drugi iz najrazličitijih krajeva sveta okupe se svakog leta u Novom Sadu da uče srpski jezik, koji ni po jednom kriterijumu nije jednostavan. Većini je upravo to glavni motiv i izazov...

naviše nedostaje prilika da koriste jezik, a ovamo gotovo svi dolaze s istim ciljem – da „progovore“. Za razliku pak od većine polaznika, interesovanje gospodina Štajnera za srpski jezik vrlo je specifično i, kako kaže, datira još iz njegovih studentskih dana.

– Kada sam studirao, davne 1976. godine bio sam na studentskoj razmeni u Poljskoj i tada sam se prvi put sreo s nekim slavenskim jezikom i bio mi je vrlo interesantan. Još onda sam počelo da jednog dana naučim neki slovenski jezik, a evo, puno godina kasnije, ispunjavam sebi tu želju. U međuvremenu sam u Švajcarskoj upoznao puno ljudi iz bivše Jugoslavije, ali nije bilo prilike da od njih naučim jezik. Tek pre dve godine sam na poziv prijatelje krenuo na put da posetim brojne prijatelje iz ovih krajeva. Putovao sam od Slovenije, preko Hrvatske, Bosne, sve do Leskovca. Usput sam naučio tek nekoliko osnovnih reči, ali sam imao prilike da čujem jezik i tada sam odlučio da ga naučim sam. Od tada su prošle dve godine. U međuvremenu sam otišao uglavnom samostalno, a neko vreme sam uzimao i privatne časove. Ipak, nedostajalo mi je prilike da govorim. Preko interneta sam našao ovu školu i evo me sada ovdje... – priča Martin Štajner.

Učenje stranih jezika, pa i tako „egzotičnog“ kao što je srpski, za ljude poput Martina Štajnera poseban je izazov. Pored materinog nemačkog, Štajner tečno govori još četiri jezika: engleski, francuski, italijanski i španski. Ipak, sa zadovoljstvom pravo poliglotte, srpskom jeziku pristupa s posebnom pažnjom, jer, kako kaže, on će mu otvoriti vrata svih ostalih slovenskih jezika.

JEZIK KAO ULAZNIKA. Bert Ajnmal, penzionisani inženjer iz Keln, svoje interesovanje za srpski jezik objašnjava činjenicom da u Nemačkoj već 14 godina živi sa Srkinjom iz Beograda. Odatle potiče njegova želja da nauči srpski, ali, kako kaže, ta želja je evoluirala od savladavanja osnovne komunikacije do želje da se bolje upozna sa srpskom kulturom i običajima.

– Istina je da je učenje jednog jezika u suštini upoznavanje s jednom kulturom i običajima. Ja srpski jezik učim već godinama. U Kelnu razgovaram i učim sa ženom, ali poslednjih nekoliko godina dolazim u Srbiju i pohađam kurseve srpskog jezika za strance. Do sada sam već prilično dobro naučio jezik i sada, s ovog stanovišta, zaista mogu da tvrdim da je istina da preko jezika, reči i izraza počinjete da razumevate i način razmišljanja jednog naroda. I meni su sada mnoge stvari

o Srbima i Srbiji puno jasnije – kroz osmeh priča Bert Ajnmal. – Sada već vrlo solidno govorim, mada i dalje bolje razumem nego što govorim – objašnjava Ajnmal. – Ipak, moram priznati da mišta ne razumem dok me žena razgovara s prijateljem i čama iz Beograda. To je neki poseban jezik – nastavlja da se šalji Ajnmal.

Martin Štajner, penzionisani inženjer iz Nemačke, i Bert Ajnmal, psihijatar iz Švajcarske, oba živa u zavidnim godinama, ostvareni i potvrđeni u svojim karijerama, upravo u svom zreлом dobu uhvatili su se novog izazova i učenja srpskog jezika

o Srbima i Srbiji puno jasnije – kroz osmeh priča Bert Ajnmal.

– Sada već vrlo solidno govorim, mada i dalje bolje razumem nego što govorim – objašnjava Ajnmal. – Ipak, moram priznati da mišta ne razumem dok me žena razgovara s prijateljem i čama iz Beograda. To je neki poseban jezik – nastavlja da se šalji Ajnmal.

PREKO TURAKA DO SRPSKOG. Nemać Bert Ajnmal i Švajcarac Martin Štajner su samo dvojica od 45 polaznika Međunarodne letnje škole jezika u Novom Sadu. Sličnih i sto takvih „netipičnih“ priča o polaznicima ima još i sve su vrlo posebne.

– U mojoj grupi imam polaznicu iz Japana – priča lektor Jelena Redli, koja već godinama predaje srpski jezik u Letnjoj školi. – Ona je trenutno na doktorskim studijama i radi teču o Otomanskom carstvu. Radeći na tome, došla je u kontakt sa srpskim jezikom i njen motiv je da savlada srpski kako bi mogla da čita literaturu na srpskom jeziku, a interesuje je i uticaj turskog jezika na srpski.

Sasvim slučajno, vrlo sličan motiv ima i jedan gospodin iz Indije, koji u kode pohađa Letnju školu srpskog jezika. Kako kaže gospoda Redli, on već nekoliko godina radi na Univerzitetu Berkli (SAD), gde proučava istu tematsku oblast (Otomansko carstvo), koja ga je dovela u kontakt sa srpskim jezikom, a sada i u Novom Sadu. – Među polaznicima, svake godine imamo najviše studenata slavistike, ali uvek i onih „drugih“. Ove godine, na primer, imamo znatno već broj polaznika iz Rusije. Po pravilu su to ljudi koji ovde rade ili treba da počnu da rade. Interesantno je i primer naše najmlađe polaznice, 19-godišnje Ruskinje čija je mama dobila posao ovdje, pa se ona ovde priprema da od septembra može poći da prati nastavu – kaže Jelena Redli.

Kada je reč o motivima za učenje srpskog jezika, pravila, po svemu sudeći, nema. Pored najrazličitijih motiva, koji pak imaju veze s profesijom ili studijama, među polaznicima svake godine ima i puno dece iz mešovitim brakova naših i stranih državljana, a ovamo dolaze da bolje nauče maternji jezik.

– Oni često dolaze sami, budu ovdje kod nas u Novom Sadu, pohađaju školu, a po završetku nastave ih roditelji sačekaju, pa odlaze k rodbini. Oni dolaze da bolje nauče maternji jezik. Ima i sasvim neobičnih primera, koji iznenade i nas koji ovdje radimo. Tako smo imali i polaznike koji su sviđeli u Srbiju na Exit. Bili ovdje, čuli jezik, došli im se i ostali da ga uče, ovdje u Novom Sadu – kaže Jelena Redli.